

N.Y.C. TIME
זמן הדלקת נרות - 7:01
סוף זמני ק"ש - 8:35
9:11 -
סוף זמן תפלה - 10:25
דף היומי לש"ק: **שבועות ל'**

בס"ד, עש"ק פ' במדבר - שנת תשפ"ה לפ"ק
פרק ו' - שבת היא מ"ח בעומר

פרשת במדבר - שבועות

אפי' ביום השביעי שלו - הרי מקבל שכר על זה ["פעלו"], שזה נחשב כפיקוח נפש עד שיגיע לישוב. אבל כל זה שייך רק כשנמצא במדבר, וזהו "איש על מחנהו ואיש על דגלו".

וכי תימא דקצת קשה לומר שדין זה נרמז בתחילת זמירות של שבת, עיין בס' פניני משלחן הגר"א (פ' יתרו) עה"פ "זכור את יום השבת לקדשו, ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת לה' אלקיך, לא תעשה כל מלאכה וגו'" (שמות כ:ח-י) שמביא מס' שער בת רבים וס' קהלת יצחק בשם הגר"א זצ"ל דיש לדקדק, דהאי קרא ד"ששת ימים תעבוד" מאי קמ"ל, וכי מצוה היא לעבוד בששת ימים, והוה לי' למימר "זכור את יום השבת לקדשו, לא תעשה כל מלאכה וגו'", ועיין ברש"י. ועוד, האי "כל" ד"ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך", וגם תיבת "כל" ד"וביום השביעי שבת וגו' לא תעשה כל מלאכה" מה באות לרבות, דהכא כל היכא דכתיב "כל" ריבויא הוא.

ובשם הגר"א מובא דרמזה לנו התורה הקדושה בזה למה דאיתא בגמ' הנ"ל: היה מהלך [בדרך און] במדבר, ואינו יודע אימתי שבת - מונה ששה ימים ומשמר יום אחד וכו' אמר רבא: בכל יום ויום עושה לו כדי פרנסתו וכו' אפילו ההוא יומא [שמשמר] וכו'. ועיי"ש דהיינו מקום פיקוח נפש. וכן פסקו הרמב"ם והשו"ע.

זהו שאמרה התורה: "זכור את יום השבת לקדשו", ר"ל שתזכור תמיד אימתי שבת ולא תשכחהו מתי הוא, שאז תרויח וייתב לך בשני הענינים - הן מצד הגוף והן מצד הנפש. מצד הגוף, כי "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך" - "כל" ריבויא הוא לרבות כל מלאכתך המצויה אצלך לעשות, ולא רק כדי פרנסתך, כיון דאין לך לחשוש שמא שבת היום. וגם תרויח בעניני הנפש, והיינו: "ויום השביעי שבת לה' אלקיך, לא תעשה כל מלאכה" - שוב "כל" לריבויא, אפי' כדי פרנסתך משום פיקוח נפש, לאפוקי אם לא תדע אימתי יום השבת, שאז לא תוכל לשבות מכל מלאכה, דתוכרח לעשות ביום השבת עכ"פ מקצת מלאכה משום פיקוח נפש.

הרי לן שבמצות שבת שבעשרת הדברות כבר מרומז דין ההולך במדבר ואינו יודע אימתי שבת.

בריש הל' שבועות (או"ח סי' תצ"ד) הקשה המג"א: קשה לי, האיך אנו אומרים בשבועות "יום מתן תורתנו", הלוא קיי"ל כר' יוסי (שבת פו:): דאמר בז' בסיון ניתנה תורה.

עוד מקשים: למה חוגגים מתן תורה בשבועות, הלוא בשבועות ניתנו הלוחות הראשונות שנשתברו במעשה העגל. למה אין חוגגים את יוה"כ שבו ניתנו הלוחות השניות שנתקיימו?

"אלה קרואי [הקרי הוא: קריאי] **העדה וגו'"** (א:טז). בבעל הטורים איתא: "קריאי העדה" - וי"ו קטיעא וקרי "קרואי" [בהערות שעל בעל הטורים איתא: במסורה "קרואי" קרי, וכתיב ביו"ד דלא כבעל הטורים, וכ"כ בס' אור תורה] בשביל שלומיאל בן צורישידי שהוא זמרי בן סלוא (סנהדרין פב:): [נכתב ו' קטיעא]. וכן בעדת קרח (להלן טז:ב) "קראי" כתיב [חסרו ו' לגמרי]. ולשם חסרו הו' לגמרי לפי שהיו כולם רשעים, אבל בכאן היו אחרים צדיקים.

מה שמעניין הוא שכאן נכתבה ו' קטיעא להורות שנשיאי המטות היו בהם פגם ולא היו שלמים מפני שהי' בהם רשע - זמרי בן סלוא שהוא שלומיאל בן צורישידי. והנה, לקמן בפ' פינחס, לאחר שהרג פינחס את זמרי והשיב את חמת ה' מעל בני", כתוב "הנני נותן לו את בריתי שלום" (כה:יב), נכתבה תיבת "שלום" עם ו' קטיעא. ואפשר לומר שכוונת הו' קטיעא שם היא לרמז שעכשיו שנהרג אותו רשע ופגום, שוב נעשו בני" שלמים [אם מוציאים את הו' קטיעא מן התיבה, שוב נקראת "שלם"].

"וחנו בני ישראל איש על מחנהו ואיש על דגלו לצבאותם" (א:גב). בזמירות של ליל שבת אנו אומרים: "כל מקדש שביעי כראוי לו, כל שומר שבת כדת מחללו, שכרו הרבה מאד על פי פעלו, איש על מחנהו ואיש על דגלו".

יש להבין, למה אומרים "כראוי לו" במקום "כראוי"? ועוד קשה, אם הוא "שומר שבת מחללו", היינו בשב ואל תעשה, א"כ למה מקבל שכר "על פי פעלו", דמשמע מה שעושה בקום ועשה? ושוב יש להבין: מה ענין "איש על מחנהו ואיש על דגלו" שהי' שייך לזמן ששרו בני" במדבר, לשמירת שבת שלנו?

ושמא מרומז כאן מה שנפסק ברמב"ם (הל' שבת פ"ב הכ"ב) ע"פ הגמ' בפ' כלל גדול (שבת ט:): המהלך במדבר ולא ידע מתי הוא יום שבת, מונה מיום שטעה ששה [ימים] ומקדש [יום ה]שביעי ומברך בו ברכת היום ומבדיל במוצאי שבת. ובכל יום ויום - ואפי' ביום זה שהוא מקדש ומבדיל בו - מותר לו לעשות כדי פרנסתו בלבד שלא ימות. ואסור לו לעשות יותר על פרנסתו, שכל יום ויום ספק שבת הוא.

עפ"ז יש לפרש הזמר כך: "כל מקדש שביעי כראוי לו" - ר"ל מי שטעה במדבר ושכח מתי הוא שבת, ולכן מקדש את יום השביעי לפי חשבוננו, אע"פ דשמא אינה באמת יום השבת ["כראוי לו"]. "כל שומר שבת כדת מחללו" - ר"ל מי ששומר שאר ימי השבוע מלעשות בהם מלאכה שאינה הכרחית, אלא עושה רק כדי פרנסתו של אותו היום. גם אדם זה במצב שלו נחשב כשומר שבת בכל יום, וממילא "שכרו הרבה מאד על פי פעלו" אם עושה רק כדי פרנסתו בכל יום -

(ח"ב סי' ק"ו) שג"כ מיישב את המנהג לאכול סעודה חלבית בלילה בתנאי שיאכלו סעודה חשובה.

בס' חג השבועות (שם הערה ט"ו) כתוב: בדרכי תשובה (סי' פ"ט ס"ק ה') הביא מנהג אכילת סעודה אחת רק מאכלי חלב וכתב: למנהג זה אין מקום בדברי הפוסקים, ולפענ"ד דמלבד המשמעות מדברי הש"ס חולין שהביא תורת חיים שיום עצרת הוא יום טבוח ואכילת בשר אצל כל אדם, הנה לא גרע משאר יו"ט דמחוייב לאכול בשר, וכמ"ש ביד אפרים, וראיה מביצה י' דאם לא ישחוט אתי למנע משמחת יו"ט, ובתוס' כתובות ה', דבד' פרקים בשנה היו רגילין להרבות בבהמות וכו'.

הן אמת כי בשאגת ארי' (סי' ס"ה) העלה דאף דשמחת יו"ט בזמה"ז היא מן התורה מ"מ לא הוי החיוב לאכול בשר דוקא וכו'. אבל ביש"ש (פ"ב ביצה) כתב שפשיטא דאין שמחה אלא בבשר, ובמג"א (סי' תקכ"ט) בשם הרמב"ם דהוי מצוה לאכול בשר ביו"ט.

ואח"כ הביא המנהג לאכול בלילה רק חלב ובבוקר רק בשר וכתב שמנהג זה לא יתכן, שאם כי בשאגת ארי' (סי' ס"ה) מבואר שאין חיוב מה"ת בשמחה רק בסעודת שחרית של יו"ט אבל בלילה ראשון לא הוי השמחה מה"ת רק מדרבנן ולכן יש מקום להקל בלי בשר, אבל בשערי תשובה (סי' תקכ"ט סע' ב') הביא מג"א (סי' תקמ"ו) דגם בלילה הראשונה של יו"ט הוי חיוב שמחה דאורייתא. ולפי האמור גם בלילה הוי מצוה לאכול בשר דוקא.

עיי"ע בס' מועדים וזמנים (ח"ז סי' קי"ד) שכותב דאם אוכלין מאכלי חלב בסעודת ליל שבועות יש לחוש שמבטלין בזה מ"ע דשמחה, שחיובה להרא"ש בפת עם סעודה חשובה דבשר, ולא יוצאין בפת עם מאכלי חלב לבד שאינו מביא שמחה.

איתא: ועכשיו שאין ביהמ"ק קיים אין יוצאין ידי חובת שמחה אלא בין וכו' אבל בשר אין חובה לאכול עכשיו כיון שאין לנו בשר שלמים ומ"מ מצוה יש באכילת בשר ביו"ט כיון שנאמר בו שמחה וכו', עכ"ל.

ועיין בשל"ה (מס' שבועות פרק נר מצוה מהדורת עוז והדר, ירושלים תשנ"ג עמ' ו' אות ח', מובא בקובץ אור ישראל, חל"ב עמ' קי"ד): העולם נוהגין לאכול בחג השבועות מאכלי חלב, ואח"כ אוכלין בשר לקיים ושמחת בחגך, ואין שמחה בלא בשר. ועיין בסדר היום (לרבי משה ן' יהודה מכיר, סדר חג השבועות עמ' ק"ס) שדעתו שאין חיוב לאכול בשר: ויש נוהגין בתבשיל של חלב ונותנין דבש עליו וכו' ואע"פ שלא יהי' בשר ויין, כי אין הענין אלא לענג עצמו, אבל לא בענין שיצטער. גם במנהגים דק"ק וורמיישא מובא: יש נוהגין לאכול בסעודת שחרית מאכלי חלב. ועיי"ש בקובץ אור ישראל מאמר רחב מהגר"ג אבערלאנדר שליט"א אודות אכילת מאכלי חלב בחג השבועות.

בספר חג השבועות (להרב יצחק מאיר ליברמן שליט"א, פ"ה הערה י"ד) איתא: ובס' משנת יעקב כתב סמך למנהג אכילת רק מאכלי חלב בלילה, עפ"י מש"כ בס' מדרש פנחס (אות נ'). טעם שאוכלין בשבועות מאכלי חלב עפ"י מ"מ שאי' ביו"ד שיש לעשות סעודה לגמרה של מצוה, א"כ נצרך לעשות סעודה לגמרה העומר, ואם יעשנה של בשר אין בזה היכר שעושה לשם סיום, אלא לכבוד יו"ט, ע"כ עושין סעודה עם מאכלי חלב. ומפני שסעודת מאכלי החלב הוא משום סעודה לגמרה של מצות ספירה, יש מקום לעשותה בלילה תיכף בגמר המצוה.

ועיין באורחות רבינו (ח"ב עמ' צ"ח) דאיתא שם: מו"ר [בעל הקהלות יעקב] אכל בליל שבועות סעודה חלבית ובבקר, סעודה בשרית וכו'. בשבועות אחר הצהרים אכל עוד סעודה ואמר לי שאוכל משום שמחת יו"ט ולא משום ג' סעודות. ועיין בשו"ת וישב משה - זורגער

TORAH LODAAS

PARSHAS BEMIDBAR-SHAVUOS
© COPYRIGHT 2025
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

נדב בן דבורה לרפ"ש
רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש
לז"נ פעסא רחל בת דבורה

"וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקרבתם אש זרה וגו' ובנים לא
היו להם" (ג:ד)

"And Nodov and Avihu died before Hashem when
they sacrificed strange fire ... and they had no sons ..."

What is the connection between the first and second
phrases in this Posuk?

The *Kli Yokor* writes that Hashem does not always
punish someone immediately, but rather, delays the
punishment for three or four generations [and brings it
upon his descendants if they deserve it] or spreads it out
over that period of time. However, when the sons of Aharon
sinned, since they had no children, Hashem was forced to
punish them immediately.

To explain the correlation between the two phrases,
Rav Yehonoson Eibeschitz, Z'T'L, said that Chazal (Baba
Basra 116a) tell us that when David died, since he left
behind a son who followed in his footsteps, the Posuk does
not say "וימת" ["And he died"] but rather "כי שכב דוד עם
אבתיו" ["And David lay down with his fathers"] since his
death did not symbolize the absolute termination of his life,
for he continued to live on in his son. However, when the
Posuk describes Yoav's death, it says "כי מת" since he did
not leave a son who followed in his ways.

Therefore, when the Torah tell us of the deaths of
Nodov and Avihu, it says "וישכבו עם" and not "וימת"
"אבותיהם" the reason being "ובנים לא היו להם" - because
they left no descendants.

"ויחן שם ישראל נגד ההר" (שמות יט:ב) ופירש"י: כאיש אחד
בלב אחד

"And they encamped opposite the mountain." Rashi
explains: As one person with one heart.

Hagaon Rebbe Akiva Eiger, Z'T'L, (cited in Talilei
Oros on Parshas Yisro) explained homiletically: The unity
that Bnei Yisroel achieved at that time "ויחן שם ישראל"
- "כאיש אחד בלב אחד" was of great assistance to them
נגד "ההר" - to counter the affects of the *Yeitzer Hara* which is
compared to a mountain (see *Succa* 52a).

"אני מלאה הלכתי וריקים השיבני ה'" (רות א:כא)

"I went out full, and Hashem has brought me back

empty."

The *Lechem Rav* explains that human nature is such
that when a person is wealthy and successful he attributes
his accomplishments to his own wisdom and abilities. If,
on the other hand, he has failures and misfortunes, he
blames them on Hashem or bad luck.

We can see this from the words of Naomi - "I left full"
- whatever I had was through my own accomplish-ments.
However, Hashem has returned me destitute and forlorn.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

The Mishna Berura (47:28) rules that if one remains
awake the entire night he should not recite Birkas Hatorah,
but should hear the Brachos from someone else, or have in
mind to be *Yotzei* with the Bracha of *Ahava Rabba* and then
learn a bit after his Tefilla.

However, there are two ways through which one who
remained awake the entire night may recite the Birkas
Hatorah by himself:

- If he slept a *Sheinas Keva* (for at least half an hour in
his bed) on Erev Yom Tov (Hagahos Rabbi Akiva
Eiger on the Mogein Avrohom 47:12, cited in Mishna
Berura 47:28).
- If he had in mind when he recited the Birkas Hatorah
on Erev Yom Tov that they should only exempt his
Torah learning until the next morning (Teshuvos
Keren L'Dovid 59, Lu'ach Eretz Yisroel in the name
of the Aderes. According to the Nishmas Odom 3:9,
this method would not work. See *Piskei Teshuvos*
494:6).

QUESTIONS OF THE WEEK

- When redeeming a *Bechor*, can one give the five
Sela'im to two Kohanim?
- How much food is needed to prepare an *Eiruv*
Techumim?
- When does Parshas Bemidbar *not* immediately
precede Shavuos?
- Where is the month of Sivan mentioned in Tanach?
- By what name is the second of Sivan known?

- 6) How old were Rus and Boaz when they were married?
 - 7) What do we learn from the fact that Na'ami told Rus "and you shall place your garments on you" (Rus 2:3).
 - 8) When Moshe ascended to the Heavens to receive the Torah he noted Hashem's daily schedule *Kevayachol*. How much of His day was occupied into arranging *Zivugim*?
 - 9) What were the historic ramifications of Yaakov giving the Bracha to Efraim before Menashe?
 - 10) Which Sheivet stood out in regard to the Mitzva of Hashavas Aveida?
 - 11) Why are Nodov and Avihu mentioned whenever the Yichus of Aharon is mentioned?
 - 12) In addition to Bnei Yisroel trembling at Matan Torah (see Shmos 20:15), what else trembled?
 - 13) Which bad Midda do Bnei Yisroel have more than the *Umos Ha'olam*?
- 7) One should have a special set of clothes for Shabbos (Rus Rabba 5:12).
 - 8) Three hours (Targum Yonoson, Devorim 32:4).
 - 9) Efraim preceeded Menashe in regard to the Degalim, the Nesi'im, the Korbonos and the order of the Shevatim (see Ba'al Haturim, Bemidbar 2:18).
 - 10) Dan (Rashi, Bemidbar 10:25).
 - 11) To show how beloved the descendants of Aharon are since they represent the crown of Kehuna. Similarly, Eir and Onan are often mentioned to show how beloved Yehuda - who represents Kesser Malchus is (Terumas Hadeshen, Pesakim 114).
 - 12) The mountains and trees (Machzor Vitri p. 628, #508).
 - 13) The Mida of *Kin'ah* - jealousy (see Kli Yokor, Vayikra 9:3).

ANSWERS

- 1) If one divided up the five *Sela'im* designated for the redemption of his firstborn among more than one Kohein, he has fulfilled his obligation, *Bedi'avad* (Yoreh Deah 305:7, Pischei Teshuva 305:10).
- 2) The amount of food needed for an *Eiruv Techumim* is two meals, which is equal to six *Bei'im* [eggs] of bread or certain other foods (Orach Chaim 409:7).
- 3) In a leap year when Rosh Hashana falls on Thursday, Parshas Naso immediately precedes Shavuos (see Tur, Orach Chaim 428).
- 4) Esther 8:9.
- 5) *Yom Hameyuchas* (see Tshuvos Ha'elef Lecha Shlomo 331; Aruch Hashulchan, Orach Chaim 494:7; Likutei Maharich).
- 6) According to one Midrash (Rus Rabba 6:2), Boaz was 80 and Rus was 40. According to the Yalkut Shimoni (Vayechi 156) Boaz was over 400 years old.

NOW AVAILABLE

The sefer **נר מתתיהו** is available for purchase:

- in seforim stores
 - via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
 - by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood.
- Please be in touch via email.

The sefer **מצא טוב** on **שמחות** and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

The material for this issue has been reprinted from previous years